

ධර්මධවජ ජාතකය

තවද මුළුලොවට ප්‍රියවූ සර්වඥයන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි දේවදත්ත ස්ථවිරියන් සර්වඥයන් වහන්සේට වධයට උත්සාහ කෙරෙහි යන මේ කථාව කිය කියා උන්කලට සර්වඥයන් වහන්සේ එතනට වැඩවදාරා මහණෙනි මා එන්නට පූර්වභාගයෙහි කිනම් කථාවකින් යුක්තව උනුදැයි විචාරා වදාරා එපවත් අසා මහණෙනි දැන්මතු නොවෙයි දේවදත්ත ස්ථවිරියෝ පළමුත් මට වධයට උත්සාහ කොටත් භයක් වකිතයක් පමණකුත් උගුළුවාගත නුහුණුවෝ වේදැයි වදාරා ඒ කෙසේදැයි ආරාධිත වූ සර්වඥයන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්.

යටගිය දවස බරණැස් නුවර බුහුමදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුත් රාජ්‍යය කරණ සමයෙහි ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ කාලනම් සෙනවිරත් කෙණෙක් ඇත්තාහ. ඡත්තපානි නම් මගුල් කපුවෙකුත් ඇත්තාහ. පුරුණලද පාරමිතා ඇති බෝධිසත්වයෝ ඒ රජ්ජුරුවන්ට පුරෝහිත තනතුරෙහි සිටිනාහ. නමින් ධර්මධවජ පණ්ඩිතයහ. එසමයෙහි කාලනම් සෙනවිරද්දු අධිකරණ විචාරන්නාහු අත්ලස්කා හිමියන් අහිමියන්කොට අයුක්ති කරන්නාහ. එසමයෙහි එක් බලි අයුක්තියක් විදගත්තාවූ පුරුෂයෝ අධිකරණයෙන් පැරදා ඉසතිවූ අතින් මොරගහගෙණ යන්නාහු රාජසේවයට එන්නාවූ බෝධිසත්වයන් පස කඩාගණහි අඩාගෙණ ඇයි ස්වාමිනි කාල නම් සෙනවිරදුන් වහන්සේ යුක්ති අයුක්තිකොට අත්ලස්කා බොහෝ අනර්ථකරන සේක. නුඹ වහන්සේ වැනි ධර්මිෂ්ඨ අමාත්‍යයෙක් ඇතිව ඉන්දිදි අපගේ අන්‍යය විවාළකල නපුරුදැයි කීහ. බෝධිසත්වයෝ එපවත් අසා කරුණාපුරස්සරව සිතින් යාපන විචාරම් කියා මා හා කැට්ට එවයි කියා කැඳවාගෙණ අධි කරණ ශාලාවට ගොස් යුක්තිය වූ පරිද්දෙන්ම විචාරා හිමියන්ට හිමිකළහ. ඒ යුක්තිය දහැමෙන් සෙමෙන් විවාළනියාව දැනගත් මනුෂ්‍යයෝ බොහෝ සාධුකාර දී යහපත යුක්තිය විවාළ නියාවයි සෝෂාකළාහ. රජ්ජුරුවෝ එපවත් අසා කුමන සෝෂායෙක්දැයි විවාළාහ. සිටි අමාත්‍යයන් විසින් කාලනම් සෙනවිරදුන් විසින් වරද්දා කී යුක්තියක් ධර්මධවජ පණ්ඩිතයෝ මැදහත්ව විවාළාහ. ඊට බොහෝදෙනා විසින් කරණ ලද සාධුකාර ශබ්දයයි කීහ. එපවත් රජ්ජුරුවෝ අසා බෝධිසත්වයන් ලඟට ආචාරීනි යුක්තියක් යහපත්ව ඇසුනැයි යන්නා ඇසුම්හයි සැබැදැයි විචාරා එසේය ස්වාමිනි කී කල්හි එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු ආචාරීනි අදවක්පටන් තෙපිම අධිකරණයේ ඉඳු යුක්ති විචාරවයි කීහ. බෝධිසත්වයෝත් නොගිවිස්සාහ. රජ්ජුරුවෝ ඊ ඊ පිටම අධිකරණ විචාරවයි කී විසින් යහපතැයි ගිවිස එතැන් පටන් හිමියන් හිමිකොට අහිමියන් අහිමි කොට මැදහත්ව යුක්ති විචාරන්නාහ. බෝධිසත්වයෝත් යුක්ති විචාරන්නාට වන්පසු කාලනම් සෙනවිරදුන් කණ අත්ලස් නැතිව ගියේය. ඊට කාංසිව සිතන්න හු යම්සේ මුත් රජ්ජුරුවන් කෙරේ බිඳුමාමරවාපියන්ට උවමැනවයි සිතා රජ්ජුරුවන් කරා ගොස් කියන්නාහු රජ්ජුරුවන් වහන්ස ධර්මධවජ පණ්ඩිතයෝ නුඹවහන්සේගේ රාජ්‍ය ප්‍රාර්ථනා කෙරෙහි කීහ. ආචාරීනි මට එසේ නොසිතෙයි නොගිවිස්සාහ. ඉදින් දේවයන් වහන්ස මා කීවා නොගිවිස්සා සේක් වී නම් සෙට රාජසේවයට එන වෙලාවට සිව්මුදුරු කවුළුවෙන් බලා වැඩ සිටිනා උන් එන්නාවූ ප්‍රතාප දෑක මා කීබස් අදහාගත මැනවයි කීහ. රජ්ජුරුවෝත් දෙවැනි දවස් කීලෙසම සිව්මුදුරු කවුළුවෙන් බලාසිටියාහ. බෝධිසත්වයන් එනවෙලාවට බොහෝ දෙන තමන්ගේ යුක්තිය අයුක්තිය කියන නියා බොහෝ දෙනා වටකොටගත්හ. රජ්ජුරුවෝත් මහත්වූ පිරිවර ඇතිව එන්නාවූ බෝධිසත්වයන් දෑක කාලනම් සෙනවිරදුන් කීවේ ඇත්තයයි අදහාගෙණ කාලනම් සෙනවිරදුන්ට කියන්නාහු මෙවිට කුමක්කරමෝදැයි කීහ. එවිට කාල නම් සෙනවිරද්දු කියන්නේ මරවාදම්මවා පියමෝයයි කීහ. රජ්ජුරුවෝත් කියන්නාහු වැරැ ද්දක් පමුණුවා මිස මරන්ට බැරියයි කීහ. එබස් අසා සෙනවිරද්දු කියන්නාහු ඊට උපායෙක් ඇත. උන් විසින් කොරගත නොහැක්කාවූ මෙහෙයක් කියා ඒ මෙහෙය කොට ගත නුහුණුකල මරවාපියම්හයි කීහ. එවිට රජ්ජුරුවන් කුමක්සෙවූ මෙහෙයක් කියමෝදැයි විචාරන්නා දේවයන් වහන්ස උයනක් කරනකල තුන් සතර අවුරුද්දකින් මිසක් මවාගත නොහැක්කය. එසේ වූවා මරවාදමන්නේ යහපතැයි කීහ. එබස් රජ්ජුරුවෝ අසා බෝධිසත්වයන් කැඳවා කියන්නාහු ධර්මධවජ පණ්ඩිතය සෙට උයන් කෙළියක් කෙළනා කැමැත්තමිහ. පළමු උයන පරණව ගියේය. අපට අළුත් උයනක් කරවා පාවාදෙව, සෙට අප එන වෙලාවට කරවාගත නුහුණුවෝ තොපගේ ජීවිතය හානිවෙයි කීහ. බෝධිසත්වයෝත් කාලනම් සෙනවිරදුන් කිනියා දෙයෙක් වනැයි සිතා යහපත දේවයන් වහන්ස පිළිවන්විනම් කරන්නෙම්වේදැයි කියා ගෙටගොස් ඉස්සෝධා නහා බත් කා ඉක්බිත්තෙහි යානපිට විකේෂපයෙන් උන්නාහ.

එවිට බෝධිසත්වයන් වහන්සේගේ ගුණානුභාවයෙන් ශක්‍රයාගේ පාණ්ඩුකම්බල ශෛලාසනය හුණුවිය. ශක්‍රයෝ මාගේ සම්පත් උදුරාගන්නෝ කවුරුදෝහොයි දහසක් නුවනැසින් මිනිස්ලොව බලන්නාහු

බෝධිසත්වයන් වහන්සේ විකේෂපව උන්නියාව දැක එසේවිනම් මො එතනට ගොස් උන්ගේ විකේෂපය අරවන්ට උවමැනවයි සිතා බෝධිසත්වයන් වහන්සේගේ ගෙය සමීපයෙහි ආකාශයෙහි සිටියාහ. බෝධිසත්වයෝ තොපි කවුරුදැයි විචාරා මම දෙදෙව්ලොව දෙවියන්ට නායකවූ ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයායයි කියා ඔබගේ ගුණානුභාවයෙන් ආම්. තොපි විසින් විකේෂපව ඉදිනා කාරණ කියවයි කිහ. බෝධි සත්වයෝ කියන්නාහු සෙට දවස ස්වාමීන් උයන් කෙළියට වඩිනා වෙලාවට උයනක් කරවන්නට කිසේක. උයන් නම් තුන්හතර අවුරුද්දකින් මිස කරවාගත නොහැකිලව එක දවසකින් කෙසේ කරවන්දැයි විකේෂපව උනුම් කිහ. එවිට ශක්‍රයෝ කියන්නාහු මහාපුරුෂය විකේෂප නොව. නන්දනම් චිත්‍රලතා නම් උයමිසේ උද්‍යානට නිර්මත කොටලම් කොතන උයනක් කරවන්දැයි කිහ. බෝධිසත්වයෝ අසවල් තෙන අපගේ රජ්ජුරුවන් වහන්සේට වාසපහසුය එතන උයන ඉදිකරවයි ලකුණු කිහ. ශක්‍රයෝත් එමනියායෙන් අටලොස් රියන් උස ඇති මහා සීමාපවුරක් වටසලස්වා ඊ ඇතුළේ අඹ දඹ ආදීවූ එලාපල්ලවයෙන් යුක්තවූ උයනක් මවාගියේය. බෝධිසත්වයෝත් පෙරවරු බත් කා ඉක්බිත්තෙන් ශක්‍රයා නිර්මිත කළාවූ උයන් බලා රජ්ජුරුවන් කරා ගොස් දේවයන් වහන්ස උයන්කොට නිමියේය. උයන්කෙළියට වැඩිය මැනවයි කිහ. රජ්ජුරුවන් උයනට ගොස් උයන දැක සතුටු කාලනම් සෙනවිරදුන් අතින් විචාරන්නාහු අභිප්‍රාය නියාවට උයනකොට නිමියේය. කුමක් කරමෝදැයි කිහ. එවිට සෙනවිරදුන් කියන්නාහු ධර්මධවජ පණ්ඩිතයන් සිතු ඇසිල්ලෙහිම උයන කොට නිමවනලද, පතසක් මවලන්ට බැරිදැයි කියා සෙට දවස් වඩිනා වෙලාවට පස් පියුමෙන් සැදූ සත්රුවන්මය වූ පොකුණක් මවන්නව මෙහෙවර වදාළමැනවයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් යහපතැයි බෝධිසත්වයන් කැඳවා පණ්ඩිතයෙහි උයනවනාහි අභිප්‍රයනි යාවට කොට නිමියේය. ඒ නියාවට පස්පියුමෙන් සැදූනු සත්රුවන් පොකුණක් සවසට නිමවාලව නොකරවූ නම් තොපගේ ජීවිතය නැත්තේ වේදැයි කිහ. බෝධිසත්වයෝත් යහපත දේවයන් වහන්ස පිළිවන්විනම් කරවන්නෙමිවේදැයි කිහ. එයින් පළමු පරිද්දෙන්ම දාසක් වක් ඇති සියක් තොට ඇති සත්රුවන්මයවූ රලපාන ඇති පස්පියුමෙන් සැදූනු පොකුණක් මැවීය. බෝධිසත්වයෝ උදැසනක්සේ ශක්‍රයන් මැවූ පොකුණබලා රජ්ජුරුවන් ලඟට ගොස් දේවයන්වහන්ස පොකුණ කොට නිමියේය. බලාවදාරන්නේ යහපතැයි කිසේක. රජ්ජුරුවෝ යහපතැයි පොකුණට ගොස් පොකුණබලා සතුටු කාලනම් සෙනවිරදු අතින් විචාරන්නාහු සෙනවිරදුන් පත්සත් අභිප්‍රයනියාවට නිමවන ලද මෙවිට කුමක්කරන්නෝමෝදැයි විචාළහ. එවිට සෙනවිරදුන් කියන්නාහු උයන්ටත් පතසටත් සුදුසුනියායෙන් සවදන්තමයවූ මාලිගාවක් කරවන්ට කියන්නේ යහපතැයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් බෝධිසත්වයන් කැඳවා පණ්ඩිතයෙහි පතසට සුදුසුකොට ස්වදන්තමය ප්‍රාසාදයක් කරව ඒ නොකළානම් තොපගේ ජීවිතය නැතැයි කිහ. බෝධිසත්වයෝ යහපතැයි පිළිවන්නම් කරවන්නෙමි වේදැයි කිහ. එයින් ශක්‍රදේවේන්ද්‍රයෝ ස්වදන්ත මයින් විසිතුරු කොට මාලිගාවක් ඉදිකළාහ. බෝධිසත්වයෝත් ශක්‍රයන් මැවූ මාලිගාව බලා රජ්ජුරුවන් ලඟට ගොස් දේවයන් වහන්ස මාලිගාවක් කොට නිමවන ලද බලන්ට වඩින්නේ යහපතැයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් ගොසින් මාලිගාව බලා සතුටු කාලනම් සෙනවිරදු අතින් විචාරන්නාහු ඇයි ඉතින් කුමක් කරමෝදැයි සෙනවිරදුනි කිහ. එවිට සෙනවිරදුන් කියන්නාහු මාලිගාවේ පාන්තොලා මාණිකායාලෝකයෙන් බබලන කියායෙන් යාපත් මැණික් මවන්ට කියන්නනියා යහපතැයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් බෝධිසත්වයන් කැඳවා කියන්නාහු මාලිගාවට සුදුසුකොට ප්‍රදීපාලෝකයක් නැතිව මාණිකායාලෝකයෙන්ම ඉදිනා නියායෙන් මැණිකක් මවයි කිහ. එයින් ශක්‍රයෝ නිර්මිත කළාහ. බෝධිසත්වයෝ එයින් දැක රජ්ජුරුවන්ට දේවයන් වහන්ස මැණික නිර්මිත කරණ ලදැයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් ඇවිත් බලා සතුටු මෙවිට කුමක් කරමෝදැයි කාල නම් සෙනවිරදුන් විචාළහ. කාලනම් සෙනවිරදුන් දේවයන් වහන්ස මුන්සිතුදෙයක්ම මෙසේ නිර්මිතවන්නේ දේවානුභාවයෙන, එසේ හෙයින් දේවයන් වහන්ස දෙවියන්ටත් බැරිදෙයක්ම කියමිමයයි කියා කියන්නාහු චතුරංගයෙන් යුක්ත වූ උධ්‍යාන පාලකයෙකු මවන්නේ යහපතැයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් එපවත් අසා යහපතැයි කියා බෝධිසත්වයන් කැඳවා උයන හා පතැස හා මලිගාව හා මැනික මැව්වනියාව යහපත ඒ ඇමට රක්ෂාවට චතුරංගයෙන් යුක්තවූ උධ්‍යාන පාලකයකු සලස්වාලවයි කිහ. බෝධිසත්වයන් වහන්සේ යහපත ස්වාමීනි පිළිවන් විනම් කරවන්නෙමි වේදැයි කියා ඉස සෝධා නහා බත් කා ඉක්බිති සිතන්නාහු සෙස්ස නම් ශක්‍රයෝ තමන්ට පිළිවන් හෙයින් නිර්මිත කළාහ. චතුරංගයෙන් යුක්ත වූ පුරුෂයෙකු නිර්මිත කරන්ට දෙවියන්ටත් බැරිය. එසේ හෙයින් අනාථයේ අනුන් අත මියෙන්නා බලා වලට ගොස් අසරණව මිය යන්නේ යහපතැයි සිතා කාටවත් නාගවා ප්‍රාසාදයෙන් බිමට බැස අලදොරින් නික්ම වලට ගොස් ගසක්මුල වැඩහිද.

ලාගෝ අලාහෝ අයසෝ යසෝවා

නින්දා පසංසාව සුබංව දුක්ඛං.

යන මේ අෂ්ටලෝක ධර්මය සිහි කෙරෙමින් උන්නාහ. ඒ වෙලාවට ශක්‍ර දේවේන්ද්‍රයෝත් එපවත් දූන වැදිපුත්‍රයෙකුගේ වේශයක් ගෙන බෝධිසත්වයන් ලඟට අවුත් කියන්නේ බ්‍රාහ්මණයාණන් වහන්ස සැපසේ ගේදොරට උන්සේක් වේද දූන් මෙසේ උදාකලාව උන්නේවේදැයි විචාළහ. බෝධිසත්වයෝ කියන්නාහු

සැබෑය වැදිපුත්‍රය ගේ දොරව උන්නෙන් සැබෑව උදකළාව වනාන්තරයේ උන්නොමෝ වේදියි කියන්නා ඊට කාරණා කිහිපයක් ඉක්මවා විවෘත. බෝධි සත්වයෝ රජ්ජුරුවන් තමන්ට කිදෙයක් තමන් කළ දෙයක් ඇමිම කියා දැන් රජ්ජුරුවන් වහන්සේ වතුරංගයෙන් යුක්තවූ මිනිසෙකු මවන්ට කියා කියන සේක. එ ක මා තබා දෙවියන්ටත් බැරිය එසේ හෙයින් අනාථයේ මියයන්නා බලාත් මෙසේ ඉද මියන්නේ යහපතැයි උන්නෙමි කිහ. එපවත් ඉක්මයෝ අසා ඇයි බෝධිසත්වයන් වහන්ස මා වැද්දෙකැයි කියා උන්නේකද නුඹ වහන්සේ කිවා කරන්නාවූ මාසේ එකකු ඉන්ද්‍රී නුඹවහන්සේ විකෙසපව ඉන්නා කාරණා කිමිදියි වතුරංගයෙන් යුක්තවූ මිනිසෙකු මවන්ටත් බැරිබවක් සැබෑව, ඊට මම උපායෙක් කියමි, ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ වත්තපානිනම් මගුල් කපුවා වතුරංගයෙන් යුක්තය. ඔහු රජ්ජුරුවන්ට පා උයන්ගේ විකමට සලාසාපියවයි කිහ. බෝධිසත්වයෝත් යහපතැයි පෙරලා ගෙට අවුත් ගෙයි සැතපී පසුවදවස් රජගෙට එන්නාහු අතරමගදී ඡත්තපානි නම් කපුවා දැක කියන්නාහු එමිබල ඡත්තපානිය තොප වතුරංගයෙන් යුක්තදියි ඇසිය. එවිට කියන්නාහු මා වතුරංගයෙන් යුක්ත නියාව තොපට කීවේ කවරදැයි කිහ. මට කීවේ ඉක්මනින්ද යෝ කිහ. ඉක්මනින්ද යෝත් කොයිදී දුටුදැයි කියන්නා තමන් වහන්සේ වනයට ගිය නියාව හා සියලලම තත්වුපරිද්දෙන් කිහ. එවිට ඡත්තපානීන් එසේමය මම වතුරංගයෙන් යුක්තයෙමි කියා එවිට බෝධිසත්වයෝත් ඡත්තපානීගේ අත අල්වාගෙන රජගෙට ගෙනගොස් දේවයන් වහන්ස මු වතුරංගයෙන් යුක්තයහ, මුත් උයන් ගොවිකමට සලස්වා වදාරන්නේ යහපතැයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් සැබෑද ඡත්තපානිය තෝ වතුරංගයෙන් උක්තදියි විවෘත. එසේය දේවයන් වහන්ස මම වතුරංගයෙන් යුක්තයෙමි කිහ. තොපගේ වතුරංගයෙන් යුක්ත පරිදි කියවයි කියන්නාහු ඡත්තපානි කියන්නාහු දේවයන් වහන්ස අනුන්කෙරේ වෛරයක් ද්වේෂයක් නොකිරීමය. මද්‍ය පාන නොකිරීමය. අවිඤ්ඤාණක සවිඤ්ඤාණක සියල්ලන් කෙරෙහි ඇල්ම නොකිරීමය. මෙමනි භාවනා කිරීමයයි යන මාගේ වතුරංගයයි කිහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු සියල්ලෝම යම් යම් දේකට උනුන්කෙරේ වෛරවන්නාහ, තොප එසේ වෛර නොකරන්නට කවර අරමුණක් නිසාදැයි විවෘත. ඡත්තපානි නම් මගුල්කපුවා කියන්නේ මම පෙර රජව ඉපිද බිසවුන්ගේ බස් අසා පුරෝහිත බමුණා බන්දනයට පැමිණිවිම, එතැන්පටන් මා ද්වේෂය හළේයයි කිහ.

කෙසේද යත්.

එක් සමයක මම මෙරට බුන්මදක්ත නම් රජ්ජුරුව ඉපිද එක් ගමණක් යන්නෙමි බිසවුන් සැප පහසු විවාරා සුසැටවරක් මෙහෙකරන්නන් යවිමි. උන් ඇමලා කැටුවම බිසවුන් අනාවාරයේ යෙදී අන්තයෙහි පුරෝහිත බමුණා අත අල්ලාපු විසින් මම එසේ වූදෙයක් නොකරමි කියා පළාගියහ. බිසව් ඔහු කෙරේ වෛර බැඳගෙන මට බමුණා වරදින්ට උනයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් ඒ ඇත්තියයි කියා අදහාගෙන බ්‍රාහ්මණයා පිටිතල හයා බැඳගෙන ලගට ගන්වා ගත්තාහ. එවිට බුන්මණ දේවයන් වහන්ස මම එසේවූ නොකටයුත්තක් නොකෙළමි. මේ නොකටයුතුකළෝ මෙවර ඇසු මනුෂ්‍යයෝ සැමදෙනායයි කිහ. රජ්ජුරුවෝත් නන්වූපරිද්දෙන් නියම දැන බිසවුන් කෙරේ කිපුණාහ, පුරෝහිත බමුණාත් දේවයන් වහන්ස දේවින්වහන්සේට නොකිපුන මැනව සිත්තින්ට තිබී ආ ස්වභාවයෙක යමිසේ තමාගේ ඇඟින් වැගිරෙන්නාවූ පිළිකුල් ආදීවූ දෙයට යමිසේ කැතනොවෙන්නම් තමාගේ මලමුත්‍ර ආදීවූ දෙයට ඇයි මා විසින් යහපත්වූ අන්තපානය කන බොන ලදදැයි මේ අසුවිභාවයට පැමිණියේ ඇයිදැයි නොකී පෙන්නම් එම සිත්තින් විෂයෙහි එමෙන් තොප නොකිපුනමැනවයි කිහ. එබස් ඇසු මමත් ඒ ජාතියෙහි බමුණානන් කිබස් අදහාගෙන මේ ජාතියේ පටන් නිවන් දකින ජාති දක්වා කවුරුන්කෙරේත් කෝපයක් නොකරමි අධිෂ්ඨාන කෙළෙමියි ඒ නිසා මම මේ ජාතියෙහි කා කෙරේවන් ද්වේෂයක් නැත්තෙමි කිහ. එබස් රජ්ජුරුවෝ අසා ඒ වන්නා ඒ සදහාය, මද්‍යපාන නොකරන්නේ කුමණ කාරණාවක් නිසාදැයි විවෘත. එවිට වත්තපානි නම් කපුවා කියන්නේ පෙර මම රජව ඉපිද ප්‍රියපුත්‍ර මාංශය රාමදයෙන් කැමි. එවක් පටන් මා රා පෙවිලි අළේයයි කිහ.

ඒ කෙසේද යත්.

පෙර මම මේ රටම වත්තපානි නම් රජව ඉපිද මච්ඡමාංස ඇතිව මසක් බත් නොකන්නා ඒ රජ්ජුරුවන්ට එක් දවසක් අරක්කැමියා සෙට දවස් පෝදා පතිවාකම් කරන්ට බැරියයි කියා පළමුවෙනිදාම මස් ඇර තබාගත, එම මස් බල්ලා කාපුවාහ. එවිට අරක්කැමියා රජ්ජුරුවන්ට බත් වඩන්ට හයින් බිසවුන් වහන්සේට කියන්නේ දේවින් වහන්ස රජ්ජුරුවන් වහන්සේට මේනිමවන්ට තුබූ මස් බල්ලා කාපුව රජ්ජුරුවන් වහන්සේ මස් ඇතිව මිසක් මේ නොනිමවන සේක. එසේ විසින් නිකමිබත් අතලන්ට බමි කිහ, එවිට බිසව කියන්නාහු තොපි ඊට නොබව ඊට උපායක් ඇත, රජ්ජුරුවෝ මාගේ පුතනුවන් කෙරේ බලවන්වූ සෙනග ඇත්තාහ, එසේ හෙයින් මම බත්කන වෙලාව බලා මගේ පුතනුවන් සරහාලා ඔක්කේ තබාලමි, රජ්ජුරුවෝ පුතනුවන් සනස සනසා උන්නාහු දඩමස්ලුවෝ නොලුවෝ නොදැන බත්කන්නාහයි කිහ. අරක්කැමියා යහපතැයි කියා ගියේය. රජ්ජුරුවෝත් රාබී මත්විපියා බත් කන්ට උන්නාහ. බිසවුන් රාජ කුමාරයන් ශක්කේ ඉන්ද්‍රවුහ. එවිට

රජයට වෙන් වීමට සිටින දායක නොදෙන අය කොල දායක නැතහොත් අයදුම් විවාරා ස්වාමිනි අද දවස් පෝය නිසා ඊයේ මස් අරන්තිබිමි. ඒ මස් බල්ලෝ කැවූහ. අද පෝය බැවින් විදියේ මස් නොලද්දේමි කිහි. රජයට වෙන් වීමට මස් සායපමණක් මිසක් මටත් මස් සායදුයි ඔක්කේ උන් රාජකුමාරයන්ගේ බොටුව මිටිකා මේ මස්ගෙණ පිය පියා ගෙණවයි කිහි. අරක්කැමියාත් ඊට උත්තර නොකියා යහපතැයි රජයට වෙන් වහන්සැයි කියා ගොස් මාළු පිය මෙවැඩිය. රජයට වෙන් වීමට ප්‍රියපුත්‍රමාංශය කැවූහ. එතන සිටියාවූ බොහෝ දෙනා රජයට වෙන් කෙරේ හයිත් අඩන්තකට්ටේ නොකටුයුතුයයි යන බසක් වත් කියන්ට අසමර්ථ වූහ. රජයට වෙන් වීමට කා අත කට සෝධා වැදගෙව නිදා පිබිදුනාහ. එවෙලාවට රාමදය සිදින එවිට රජයට වෙන් මාගේ පුතනුවන් මෙසේ ගෙණවයි කිහි. එවිට බිසව් රජයට වෙන්ගේ පාමුල අඩාහුන. එවිට රජයට වෙන් මේ කීමෙකදුයි විවාරා අය ස්වාමිනි නුඹවහන්සේ දවල් මේ නිමවුයේ ප්‍රියමාංශය නොවේදුයි කිහි. එවිට රාපෙවිල්ලේ දෝෂයෙන් වේද ප්‍රිය පුත්‍රමාංශ කැයේයයි කියා බොහෝ විකේෂපයට පැමිණ මේ ජාතියෙහි පටන් නිවන් දක්නා ජාති දක්වා රා නොබොම් කළ අධිෂ්ඨාන බලයෙන් දුනුත් මා රා බොන්තේ නැතැයි කිහි. ඒ අසා රජයට වෙන් ඒ වන්තාට ඒ සදහාහ. කා කෙරෙන් තොප ඇල්මක් නැතහොත් කවර කාරණයක් නිසාදුයි විවළාහ. එවිට ඡත්තපානි නම් කපුටා කියන්නේ කවර කාරණයක් නිසාදුයි විවළාහ. එවිට ඡත්තපානි නම් කපුටා කියන්නේ පසේ බුදුන්ගේ පාත්‍රය බිඳ අවිච්චිනා නරකාදියෙහි වැටුණාවූ කෙණෙකුන්ට පියරජව සිට මම බොහෝ දුක් වුනෙමි, එසේ විසින් එවක් පටන් මේ දක්වා එක්කෙනෙකුත් කෙරෙහි ඇල්මක් නොකරන්නේ ඒ කාරණයෙනැයි කිහි.

ඒ කෙසේද යත්.

යටගිය දවස මෙම නුවර කිත්වාසනම් රජව උපන්නම්. ඒ රජයට වෙන් එක් පුත්‍රයෙක් උපන. නිමිනිදන්නා බ්‍රාහ්මණයෝ දේවයන් වහන්ස මේ රාජ කුමාරයෝ යම් දවසක මිසන්නේ පැන් නොලැබියයි කිහ, රජයට වෙන් ඒ අසා පතරවාසල මහා වැව් සතරක් බන්දා ඇතුළුවුණු ඒ ඒ තැන බොහෝ පතැස් පොකුණු බිඳවා අඹලන් නන්වා ඒ ඒ තැන පැන්තබ්බවා මේ නියායෙන් දවස් අරණාහ. රාජකුමාරයෝත් වැඩි යුවරජතනතුරු ලැබ දුෂට රාජ කුමාරයෝ යයි යන නමින් ප්‍රසිද්ධවූවහ. රජයට වෙන් තමන්ගේ අඹුදරුවන් ඡායාව මෙන් කැටුවම යන යම් තැනකට කැඳවාගෙන යන්නාහ. එකදවසක දුෂට රාජකුමාරයෝ තනිව පියාණන් කැටිව එකතොව් ඇත්කඳපිටව නැගී වතුර ගිනිසේනාව පිරිවරා නුවර ඇවිදින්නට වන්නාහ, ඒ වෙලාවට සිල්වත් ගුණවත් දුමුනාවූ ඉදුරන් ඇති එක් පසේබුදු කෙණෙකුත් වහන්සේ බන්පාත්‍රයක් සිඟාගෙන විටියේ වඩිමින් සිටියේක. ඒ වෙලේ රජයට වෙන්ලා කැටිව එන්නාවූ බොහෝ පර්ෂිත් පසේ බුදුන් වදින්නට හා ගුණ කියන්ට වන්නාහ. එවිට යුවරජයට වෙන් මාළුනි රාජකුමාරයෙක් දුක්කඳි මේ හිසමුඩු හික්ෂුන් දකින්ට වන්නාහයි පසේ බුදුන්ට කිපි ඇතුපිටින් බැස පසේ බුදුන් කරාගොස් පාත්‍රයට බත් ලද්දේ ඇද්දුයි විවාරා එසේය කුමාරයෙහි වදාරන්නා එවිට යාපන පාත්‍රය බලමමයි පාත්‍රය අතටගෙන බිමළා පයින් මිටිකා සුනුවිසුණුකළාහ. පසේබුදුහු නිකන් නිස්කාරණයේ මේ මාගේ පාත්‍රය බිඳ බොහෝ අකුසල් පුරාගතැයි මූන බැළහ. ඒ කුමාර තමන්කෙරේ උරනින් මුනබැළවයි සිතා කිත්වාසනම් රජයට වෙන්ගේ පුත්වූ දුෂට කුමාරයෝ නම් මම, නුඹවහන්සේ මට උරණව කරන්නේ කිම්දුයි කිහ. පසේ බුදුහු නිකන් නිස්කාරණයේ මේ මාගේ පාත්‍රය බිඳ බොහෝ අකුසල් පුරාගතැයි මූන බැළහ. ඒ කුමාර තමන්කෙරේ උරනින් මුනබැළවයි සිතා කිත්වාසනම් රජයට වෙන්ගේ පුත්වූ දුෂට කුමාරයෝ නම් මම, නුඹවහන්සේ මට උරණව කරන්නේ කිම්දුයි කිහ. පසේ බුදු රජානන් වහන්සේ සුන්බන්ව උත්තරපටුවූ නන්දමුලපබ්බාරයට වැඩිසේක. ඒ වෙලාවට අවිච්චිනා නරකයෙන් ගිනිදලේ ඇවිත් රාජකුමාරයන්ගේ ඇඟ වැදගත රාජකුමාරයෝත්, බොහෝ දාහයට පැමිණ පැන් පිපාසයෙන් පැන්ගෙණවයි කිහ. ඒ වෙලාවට ඒ ඒ තැන තිබූ වැව් පොකුණු පතැස් ආදිවූ තැන තිබූ පැන් එකෙණහිම හිඳිගියේය. පොලොව පලාගෙන රාජ කුමාරයන් අවිච්චිනානරකයට අරගණගියේය, කිත්වාස නම් රජව උපන්නාවූ මම බොහෝ විකේෂපවට පැමිණ සිතන්නේ යමකට ඇල්මකිරීමෙන් පවිද විකේෂපයද උපදනේය. එසේ විසින් මේ ජාතියෙහි පටන් නිවන් දක්නා ජාති දක්වා කිසිම වස්තුවක ඇල්ම නොකෙරෙමි කියා අධිෂ්ඨාන කෙළෙමි එසේ නිසා මේ ජාතියෙහි කිසිදෙයකත් ඇල්ම නොකෙරෙමි කිහ. එබස් රජයට වෙන් අසා ඒ වන්නා එසේය. සියලු සත්වයන් කෙරේ මෙහි කරන්නේ කවරකාරණයකින්දුයි කිහ. ඒ කාරණය කියන්නාවූ ඡත්තපානි නම් කපුටා පෙර තාපසව ඉපිද කළාවූ මෙහි හාවනායෙක අභාසයෙන් මේ ජාතියේ මෙහි අත්තේ යයි කිහ.

ඒ කෙසේද යත්

පෙර මේ නුවර අරකනම් තාපසව ඉපිද මෙහිහාවනා කොට බඹලොව ඉපිද සංවති විවර්ති ආදීවූ සත්තපස් මෙහි හාවනාකොට බඹලොව ඉපිද ඒ අභාසයෙන් දුනුත් මා මෙහි ආනුභාව ඇත්තේයයි කිහ. එබස් රජයට වෙන් අසා කිසිම අපරාධයක් නැති ධම්ඨවජ පණ්ඩිතයන් කෙරේ මේ කාලනම් සෙනවිරද්දු අභාසයෙන්

කන අල්ලස් නිසා උන් මා කෙරේ කනස්සඵයයි සිතා සෙනවිරදුන් කෙරේ කෝපව අමාත්‍යයන් මූන බැලූහ, අමාත්‍යයෝ රජ්ජුරුවන් අහිප්‍රාය දන දුෂ්ටවූ අත්ලස්සොර තා කණ අත්ලස් තිබිගියේයයි කියා නිරපරාධ ධර්මධවජ පණ්ඩිතයන් නසන්ට උත්සාහකළ නියාවදැයි ඇම දෙනාම උනස්සෙන් නැගීසිට කාලනම් සෙනවිරදුන් ඇද බිමහෙලාගෙන බොහෝ දෙන තමා අතට සම්භවූ කැටමුගුරු ආදීවූ දෙයින් තලා අල්වාගෙන නුවරින් පිටත කසලගොඩට ඇදපුවයි වදාරා මේ ධම්මධවජ ජාතකය නිමවා වදාළ සේක. එසමයෙහි කාලනම් සෙනවිරද්දුනම් දේවදත්ත ස්ථවිරයෝය, ධම්මධවජ පණ්ඩිතව උපන්නෙම් බුදුවූ මම්ම යයි වදාළ සේක.